

Sammendrag:

Sykkelpotensialet i norske byer og tettsteder

I Norge er sykkelbruken lav i forhold til mange andre land i Europa – kun 6 prosent av alle reiser gjennomføres med sykkel, mot 12 prosent i Sverige, 17 prosent i Danmark og 29 prosent i Nederland. Erfaringer fra byer i Sverige som har høy sykkelandel tyder på at klima og topografi alene ikke kan forklare den lave sykkelbruken i Norge.

Potensialet for økt sykkelbruk i norske byer og tettsteder finner vi først og fremst innenfor de korte bilreisene. Halvparten av alle bilreiser (som bilfører) er kortere enn 5 km.

En av årsakene til den høye bilbruken på korte reiser er at disse reisene er en del av en lengre reisekjede, men hvor hver delreise er kort. Det antas at omtrent 25 prosent av alle korte bilreiser inngår i en reisekjede.

Vi har beregnet overføringspotensialet ut fra bilreisene under 5 km. Disse utgjør til sammen 46 prosent av alle bilreiser. Det er et potensial for å overføre omtrent 35 prosent av alle *korte bilreiser* (som fører) til gange eller sykkel. Disse reisene utgjør 16 prosent av alle bilreiser som gjennomføres. Dette ville innebære en økning i gang- og sykkeltrafikken på 37 prosent.

Potensialet vil kunne økes noe hvis man også inkluderer reiser blant bilpassasjerer og kollektivtrafikanter. Økningen i gang-/sykkeltrafikken kan dermed bli opp mot 50 prosent. Man kan også forvente noe nyskapt sykkeltrafikk som følge av at de som allerede sykler, vil gjennomføre flere sykkelreiser.

Det beregnede potensialet er svært usikkert, og grundigere vurderinger vil kreve nye data om folks valg av transportmiddel.

I Norge kan det være realistisk å overføre mellom 10 og 15 prosent av *alle* bilreisene til gange eller sykkel, avhengig av hvilke tiltak som settes i verk. Potensialet for overføring er størst for arbeids- og fritidsreiser. Handlereiser, følge-/omsorgsreiser og reiser som inngår i en lengre reisekjede antas å ha et mindre overføringspotensial. Det er størst potensial for overgang til sykkel blant dem som varierer transportmiddelbruken.

Mye tyder på at mange ville byttet bilen med sykkel på korte reiser dersom forholdene ble lagt til rette. For å oppnå en økning i sykkelbruken kreves imidlertid en målrettet og iherdig innsats for sykkeltrafikken over en rekke år. Erfaringer fra andre land viser at satsingen nytter. Jo flere tiltak som settes i verk, jo flere nye syklistere. Også enklere tiltak som sykkelparkering har stor effekt. Det bør videre tilrettelegges for å kombinere reiser med sykkel og kollektivtransport.

Det er behov for ytterligere forskning omkring sykkelbruk og potensialet for å overføre korte bilreiser til gange eller sykkel. Likeledes er det behov for kunnskap om hva som skal til for å få folk til å sykle og hvilke effekter ulike tiltak har på sykkelbruken.